

Portret van een exoot: de marmergrondel

(tekst: F. Spikmans; foto's: J. Herder)

Door toegenomen handel in vissen, (on)bevuste uitzettingen, via ballastwater van schepen of het verbinden van rivierensystemen middels kanalen, van alle kanten komen er nieuwe soorten in Nederland terecht. In deze rubriek wordt telkens een portret gegeven van één van deze nieuwkomers. Ditmaal de marmergrondel.

Onderscheidende kenmerken van de marmergrondel zijn de twee rugvinnen, de vergroeide buikvinnen en buisvormige neusopeningen (foto rechts)

Het oorspronkelijke verspreidingsgebied van de marmergrondel ligt rond de Kaspische en Zwarte Zee, waaronder het stroomgebied van de Donau. Waarschijnlijk is deze soort via het Main-Donaukanaal in Nederland terecht gekomen. Dit kanaal verbindt sinds 1992 namelijk de stroomgebieden van de Donau en de Rijn. De eerste vondst in Nederland werd gedaan in de Waal bij Nijmegen in 2002. Sindsdien is het aantal waarnemingen sterk toegenomen. De marmergrondel wordt nu al tot in het beneden-rivierengebied en ook landinwaarts in Gelderland (o.a. de Grift, de Veengoot en de Linge) waargenomen. In de Linge zijn in 2007 exemplaren van 2 cm groot gevonden, hetgeen duidt op succesvolle voortplanting in dat jaar.

Het lijkt een kwestie van tijd voordat de marmergrondel in heel Nederland deel uitmaakt van de visfauna. De marmergrondel staat erom bekend nieuwe gebieden snel te kunnen koloniseren. Hoewel wordt aangenomen dat de ecologische gevolgen van deze nieuwe soort beperkt zullen zijn (Freyhof, 2003), is het toch de verwachting dat er competitie optreedt met andere bodemsoorten. Zeker wanneer de marmergrondel hoge dichtheden bereikt, kan dit negatieve gevolgen hebben voor inheemse soorten als de rivierdonderpad (Von Landwüst, 2006) en mogelijk ook de riviergrondel en kleine modderkruiper. Daarnaast bestaat de mogelijkheid dat deze exoot ziekten en parasieten kan overbrengen op de inheemse visfauna.

Freyhof, J., 2003. Immigration and potential impacts of invasive freshwater fishes in Germany. Berichte des IGB 17: 51-58.

Von Landwüst, C., 2006. Expansion of *Proterorhinus marmoratus* (Teleostei, Gobiidae) into the river Moselle (Germany). Folia Zool. 55(1): 107-111

Marmergrondel